

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ

ВІСНИК ГЕНЕРАЛЬНОГО ІНСТИТУТУ КАТОЛИЦЬКОЇ АКЦІЇ ГР.-КАТ. ГАЛ. ЦЕРК. ПРОВІНЦІЇ

РІК II.

ЛЬВІВ, КВІТЕНЬ 1935.

ЧИСЛО 2 (3).

З М І С Т: † Іван, єпископ пом. львівський: Жіночий рух у світлі енцикліки „Casti connubii”. — Др. М. Дзерович: „Жінка”. — Мр. Ю. Редько: Наше вчора, сьогодні й завтра. — о. Ст. Демко: Думки про Католицьку Акцію. — Арамис: Що католикові читати. — Католицька Акція в світі. — Хроніка.

† ІВАН, Єпископ-пом. львівський.

ЖІНОЧИЙ РУХ

у світлі папської енцикліки про „Християнське подружжя”
„Casti connubii” з 1930 р.

(Реферат виголошений на сходах представників української католицької преси).

Наша публіцистична і пресова католицька акція не може в майбутньому йти тою самою дорогою, що дотепер — т. є. на власну руку, безладно, рівнодушно або навіть з байдужною неохотою до зорганізованого католицького руху.

Є деякі справи загального значіння, які вимагають від католицьких публіцистів створення одного фронту, особливо тоді, коли на якимсь відтинку нашого релігійно-церковного життя, що спеціально в нас, так тісно в'язється з громадсько-національним життям — загрожує небезпека захитання підстав віри і етики католицької. У тому випадкові триматись треба засади: „вдаряти разом”, то значить хоч машируємо поєдинчо — відбиваймо атаку разом.

Одною з таких справ незвичайного значіння для нашого і релігійного і національного життя вважаю справу жіночого руху, на який дотепер враз із багатьма нашими важкими справами ми не звертали уваги, а тимчасом „сини світа того були проворніші” від нас, і взяли той рух в свої руки та повели його проти Христа і Його Церкви; а якщо ми не опам'ятемося в час, хочби й нині, то колись буде вже запізно, і прийдеться понести тяжку відповідальність за наслідки нашого занедбання. Жіночий рух, або жіноче питання се не питання самих тільки жінок, се питання цілого людства, отже співпраця обох полів, отже й нашим обов'язком є тим питанням зайнятись. Але насамперед треба нам самим усвідомити собі докладно засади Непомильної Учительки, Католицької Церкви, в тій справі, щоби можна відтак освідомлювати громадянство і в той спосіб сповнити успішно те тяжке і відвічальне завдання католицького публіциста.

А то тимбільше, що як то знаємо й із власного досвіду — сьогоднішній етос впродовж кільканадцяти останніх літ перебув страшну революцію і санкціонував речі впрот противні Божому Законові і намагається перевести потвердження свого поступовання в державному законодавстві. Опінія загалу католиків також збаламучена. Багато католиків, не знаючи катехизму і не памятаючи науки Католицької Церкви думає, що Церква поступаючи з духом часу змінила свою науку в багатьох справах, або що буде поблаж

ливо глядіти на те, як її сини і доньки під пресією життєвих обставин переступають або обходять ту або іншу Божу заповідь. Заіснувала впрост небезпека створення якоїсь „нової християнської моралі“, що противиться правдивій християнській етиці, опертій на об'явленню. Під плащиком ідеї піднесення жінки до гідності людини, починає жіночий рух проявлятися в пропаганді т. зв. еманципації у змислі зрівнання у всім жінки і мушину, або радше „змушчиніння“ жінки, у пропаганді вільної любови, боротьби проти моногамічного подружжя і проти родини. А сеж ніщо інше як тільки бурення найважливіших підстав природної етики і нищення засадничої клітини людського роду.

Правда, ті збочення феміністичного руху самі по собі такі очевидні, що здавалося би — нема потреби вказувати на їх розбіжність з католицькими засадами. Всеж таки з огляду на те, що в повоєнних часах моральний змисл уже дуже починає притуплюватися — св. Отець Пій XI вважав за відповідне окремою енциклікою в тій справі, („*Casti connubii*“ з 1930 р.) пригадати католицькому світові непомильні засади, від яких правдива Христова Церква ніколи не відступила й не відступить. Треба признати, що найвищий час прийшов був на те, щоби пригадати науку Католицької Церкви і проголосити авторитативно, бо кожному ясне, що моральний розклад в повоєнному часі стався доконаним фактом. Вистарчить обсервувати хочби й здалека теперішню літературу, пресу, моду, театр, кіно ітд., а при цьому ще й найновіші проекти законодавства, які домагаються санкції такого стану річей.

В світлі цієї славної енцикліки Папи Пія XI „*Casti connubii*“, як також енцикліки Папи Льва XIII „*Arcanum*“, треба й нам з'ясувати собі справу жіночого руху, який у нас подекуди починає оформлюватись під впливом чинників безконфесійних й антикатолицьких і може стати великою небезпекою не тільки для релігійного життя, але й для здоров'я нації.

Заки приступлю до викладу засад про ролю жінки на підставі папських енциклік — вважаю, що не від річи буде пригадати кількома словами, що таке жіночий рух і його не католицьке оформлення.

Жіночий рух так як скристалізувався в XIX і XX ст. це боротьба жінки за свої права на природнім, етичним, соціяльним, господарським і політичним полі. Початків жіночого руху треба би шукати ще в давній старині, бо як знаємо вже й Плятон забирає в тій справі голос і жадає зрівнання жінки з мушиною на політичному і науковому полі.

Також Цицерон і Сенека підносять голос у користь більшого управління жінки. Деякі історики сміло стверджують як незаперечний факт, що з пошаною або непошаною жінки підносилися або падала моральна вартість якогось народу. І наводять як доказ з давньої історії стару Грецію й Рим, а з нинішньої Японію й Хіни. В Римі була більша повага жінки як у Греції, отже Рим підносився, а Греція упадала, а нині Японія набирає переваги над Китаєм власне в аналогічних обставинах.

Назагал перед Христом незавидне було становище жінки, а доперва Христова наука признала жінці природне право до свободної й самостійної особовости, право убагороднене через призначення жінки так само як мушину до надприродного життя, що ставить жінку побіч мушину на найвищій шаблі людського розвою. Християнство зробило жінку етичною свободною через ту саму заповідь для мушину і для жінки, через признання свободи вибору, а передусім через можливість повздержности в дівичтві.

За признанням жінці природного права людини мало піти й признання

інших консеквентних прав, за що одначе мусить жінка боротися чи то індивідуально, чи зорганізовано в т. зв. жіночій русі, що змагає до як найкориснішої для жінки розвязки жіночого питання.

Нема найменшого сумніву, що жіночий рух сам у собі є етично узадачнений, а над розвязкою жіночого питання — як це вгорі зазначено — повинні працювати оба поли, бо ж це справа першорядної ваги і загальнолюдського значіння.

Від часів французької революції, що то між своїми шумними кличами на першому місці поставила боротьбу за право людини, — жіночий рух зачав прибирати форму й зміст впрост противні науці Католицької Церкви і став причиною тої моральної кризи, що в повоєнних часах прибирає жажливі розміри. Сталося так, що жінка з тої природної своєї рівнорядности з мущиною — витягнула моральні, культурні і соціяльні конклюдії, які в багатьох випадках не дадуться втримати. Чому так сталось? На це питання відповідь легка, — що жінка справді в найважливіших річах є цілком рівновартною людиною, як і мущина — це стає певним тільки через віру в її безсмертну душу, через віру, що вона на образ і подобу Божу сотворена, та що вона для Бога призначена — іншими словами — це стає певним тільки через релігійний світогляд на життя й культуру. Як тільки релігійний світогляд уступить місця іншому світоглядові, зараз та справа представляється інакше, а це в консеквенції веде жіночий рух на бездороже, а навіть до моральної катастрофи людства.

Саме те мало місце у модернім жіночій русі, який на місце релігійного християнського світогляду поставив облудні кличі французької революції, що мостили дорогу нинішньому большевизмові. Модерний жіночий рух признає вправді, що християнство було, як каже проф. А. Додель ¹⁾ „світовою пригнітаючою силою найвеличавішої ідеї зі всіх, які були в старині“, а саме ідеї рівности жінки і мущини, але додає, що тільки завдяки тій ідеї про рівність жінки і мущини християнство поширилося, бо вона дала можливість християнству до побідносного походу у всесвітній історії. ²⁾

„Жінка співділала дуже енергійно для осягнення побіди християнства над пересиченим розпустою поганством“, але за цю співпрацю „Церква, що прийшла потім до сили, дуже зле нагородила жінку“ ³⁾, бо використавши силу жінки у своїм побідносним поході, зробила мущину самодержцем, а жінку знизила до ролі слухняної служниці і протиставився завжди стремлінням жінки до свободи ⁴⁾. Право науки й проповідання в Церкві полишилося в Христ. Церкві так само як у біблійних Жидів — за мущиною. Вселенські Собори відбуваються без участі жінок і ухваляють закони церковні, а навіть і державні проти жінок.

„Церква є ворогом подружа“ і „пропагує погорду для жінки“, тільки для жадоби панування „постановила заказ женитьби для священників“, а тим самим нанесла незмірну шкоду повазі й піднесенню жінки, а навіть, можна сказати, що цілих півтора тисячі літ Церква більше перешкоджувала як помагала у визволенню жінки“ ⁵⁾. Одиною потіхою для жінки є культ Марії. Всьо решта у Христовій Церкві звертається проти людського поступу, тому нехай не буде дивним, що здоровий людський розум відвер-

¹⁾ др. Арнольд Додель, проф. унів. в Ціріху — „Жінки“ укр. переклад Львів, 1903, стор. 52.

²⁾ Тамсамо 54.

³⁾ Тамсамо 55.

⁴⁾ Тамсамо 57.

⁵⁾ Тамсамо 60.

неться від Церкви і піде своєю власною дорогою. Церква нічого не зробила від півторитисячі літ, щоби ту кращу половину людського роду звільнити від більшого або меншого гнету і як рівноправну і рівнородну поставити побіч мущини — тому Церква втратила право забирати голос в тій справі... Жіноче питання розв'яжеться без Церкви¹⁾“.

Не буду старатися доказувати фальшу тих поодиноких тверджень, бо він вийде сам собою у дальшій частині викладу. Але зі сказаного видно, що побудований на таких премісах модерний жіночий рух мусів дійти до таких висновків, які сталися предметом журби Католицької Церкви за долю дочасну і вічну цілого людства. Коли кажу „Католицької Церкви“, то не розумію під тим словом тільки „католицької Єрархії“, але збір усіх християн-католиків враз з Єрархією Церковною і Христовим Намісником Папою Римським на чолі. Але по словам Святих Отців Церкви і Христових Намісників на землі — відповідальність за долю людства відкупленого Христовою Кровю поносить не тільки Єрархія Церковна себто Єпископи і священники, але й всі християни, бо всі мають обов'язок по своїм силам співпрацювати з Церковною Єрархією над поширенням і закріпленням Христового Царства в людських душах. Отже модерному поганському жіночому рухові треба протиставити модерний католицький жіночий рух, опертий на католицьких засадах, що черпаються з Божого об'явлення. А що здоровий жіночий рух залежить від здорового погляду на центральний пункт жіночого руху й жіночого питання, а саме на подружжя, тому треба нам докладно пізнати в тій справі католицьку науку, бо всі інші справи, які обіймає жіночий рух, є другорядні і залежні від того, як даний жіночий рух представляє собі ролю жінки у відношенню до подружжя.

Отже насамперед католицька жінка повинна завжди пам'ятати на свою природну місію, а нею є створення родини. Св. Отець Венедикт XV в промові до делегації Союзу Католицьких Італійських Жінок в 1919 р. каже виразно, що „мимо признання жінкам цілого ряду прав, вони не повинні ніколи забувати на ту свою природну місію, на ту свою ціль бути женою і матір'ю, створити родину, нею жити і для неї працювати“. З другої однак сторони, каже Лев XIII у енцикл. „*Regum novarum*“, нема сумніву, що є в силі кожного й підлягає рішенню свобідної волі кожного чоловіка вибирати собі одно з двох: „або піти за радою Ісуса Христа про дівство, або звязатися подружжям звязком“. Всежтаки жіночий рух дістає свій характер не так від трактування дівства, як радше від трактування подружжя (зрештою справ дуже тісно звязаних зі собою, хоч бігуново противних) тому й ми звернемо увагу тільки на засади проголошені Св. Отцем Пієм XI в енцикл. „*Casti connubii*“ в справі Христ. подружжя. (Звертаю увагу, що енцикліки Папські звернені до цілої Церкви представляють непомилну науку Церкви).

Ті засади мусять стати основою українського жіночого руху. Їх мусить присвоїти собі українська католицька преса, щоби відтак їх безупину поширювати в нашому народі. Подаю нище ті засади на підставі українського перекладу енцикліки „*Casti connubii*“, виданого окремою відбиткою Митрополитим Ординаріатом. Ось вони:

1. Подружжя — не установили люди, але Бог, а Христос Господь утвердив подружжя, як інституцію Божу законами і підніс до достоїнства св. Тайни.

2. Вправді поодиноке подружжя не повстає інакше, як на підставі

¹⁾ Тамсамо 61.

вільної згоди якогось мушини і якоїсь невісти, але сама природа подружа не підлягає свободі людини, — так що, хто раз заключив подруже, є зв'язаний Божими законами і його суцними питоменностями“.

3. Головною ціллю подружа є родження і виховання потомства — так, що колиб женихи виключили якоюсь умовою ту ціль, то не було би подружа, але звичайне наложництво або конкубінат.

4. Подруже може існувати тільки між одним мушиною й одною жінкою, так що навіть згода одного з подругів не може знести закону про подружу єдність і вірність.

5. Подруже ґрунтується на взаємній любові, але в тій любові мусить бути порядок, а саме першенство мужа перед жінкою й дітьми, а відтак скоре, охоче й послушне підпорядкування жінки. „Муж є головою жінки, як Христос головою Церкви“. Цей послух — каже св. Отець у згаданій енцикл. — не заперечує і не зносить свободи, що слушно прислугує жінці на підставі її людського достоїнства й високих обов'язків подруги, матери й товаришки; також не є приказаний послух для якихнебудь забаганок мужа, може менше згідних з розумом і її жіночою гідністю. Цей послух не робить жінки малолітною. Цей послух противиться тільки рознузданій свободі, що не дбає про добро родини: цей послух не допускає відривати від голови серце, бо з того грозить загибля для цілого тіла. Бо муж є головою, а жінка серцем.

6. Подруже є нерозривне. „Що Бог злучив, чоловік хай не розлучує“ — каже Христос. „Хто відпускає свою жінку і жениться з іншою — прелюбодійство творить“...

Слова „що Бог злучив“ — відносяться до подружа перших родичів і до всіх правдивих подруж. Отже подруже і в старім завіті і в поган є нерозривне — себто не може бути розірване жадною світською владою, а церковною владою тільки в одному випадку, а саме, коли подруже закінчене, але недоконане.

7. Подруже є Тайною — а в Християн не може бути правдивого подружа, щоби тим самим не було Тайною.

8. Особливо боліє Св. Отець над тим, що в теперішних часах подруже дізнає пониження і загальної поневірки. Не тільки скрито, але й публично з безстыдною ширістю топчеться й осмішується святість подружа, живим і друкованим словом у театрах і кінах, в романсах і сатирах і радіових викладах — або похвалюється ріжні проступки, розводи, чужоложства, або представляється так приманчиво, якби в тім не було нічого грішного, ані ганьблячого. Під плащиком науки зачинають поширяться ріжні ложні погляди, що подруже то людська видумка, а не Божа установа, піднесена Христом до достоїнства правдивої Тайни. Якщо подруже є людським винаходом і вислідом тільки людської волі, то тоді всі права, обряди, обичаї, що очеркують подруже, залежать тільки від тої самої людської волі, отже їх можна змінити й зносити після людського вподобання і після змінчивих поглядів часу. А що половий гін, що лежить у самій природі людини, може ділати не тільки в подружу, але й поза ним, — і не повинен бути ограничений, бо є природний, то розпушта жінки легких обичаїв може тішитися такими самими правами, що чисте материнство правної подруги.

9. На тій самій підставі деякі англійські й американські піоніри жіночого руху¹⁾ видумали нові способи співжиття, що відповідають нібито вимогам духа сучасної доби: а саме подруже часове, пробне, товариське,

¹⁾ Ліндзей і Рассель, а за ним в Польщі Бой-Желенський.

в якім молоді люди малиб вишумітися, уникаючи потомства, хіба що погодяться перемінити своє співжиття пізніше на сталє подруже.

Ця ознака нинішної — як вони кажуть, високої культури — радше скидає культурні народи на варварський ступінь якихсь там примітивних народів.

9. Називають потомство прикрим тягарем подружа і кажуть уникати потомства, але не через здержаність, яка є дозволена за обопільною згодою подругів, але вистерігатись насильством природного акту через незапліднювання. На те каже Св. Отець: „Хто небудь ужиє подружа в цей спосіб, щоби навмисне ударемнити природну розродчу силу, ломить Божий Закон, як також закон природний, і обтяжує свою совість тяжким гріхом“.

Ніякі згляди, ніякі причини не в силі оправдати грішного уживання подружа — навіть небезпека життя матери, або оплаканий маєтковий стан подругів, що не дозволяє на утримання дітей.

10. Ані рішення батька й матери, ані так звані огляди лікарські, суспільні чи доброплідні (евгенічні) не оправдають злочину замаху на життя невинної дитини в лоні матери — життя дитини є таксамо святе як життя матери, ніколи ніхто навіть держава не має й не буде мати права його здавити. Право меча — тільки супроти винних. Лікарі — що таке роблять, негідні того шляхотного імені й лікарського титулу. Держава має обовязок стати в обороні невинних — в тому випадку дітей в лоні матери.

11. Для нікого подруже не є заборонене, хоч декому відраджувати можна. Не можна переводити стерилізації ані за кару якихсь злочинів, ані щоби запобігти будучим їх проступкам. Держава не має права, бо родина є важніша як держава; держава не має безпосередньої влади над тілом підданих.

12. Кожний гріх проти потомства є також гріхом проти подружжї вірности.

13. Ніякі товариські звичаї, ніякі приміри зіпсуття, ніякі поступи цивілізації, навіть обопільна згода на зносини з третіми особами не змінять Божої заповіді: Не чужолож.

14. Еманципація жінок вже почасті доконана, а почасті на доконання чекає. Вона є потрійна: відноситься до заряду домом, заряду майном і до перешкоди запліднення або до зігнання плоду. Називається науково „еманц. суспільна, господарська і фізіольогічна“. Та остання еманципація полягає на тім, що жінки, коли собі того бажають, мають бути вільні від обовязків подруги, — обовязків подружих і материнських.

Це не висвободження — не еманципація, але злочин — каже з притиском Св. Отець.

Господарська еманципація стремить до того, щоби жінка без відома мужа й проти волі мужа могла свобідно зайнятися своїми інтересами, їх вести й ними заряджувати, очевидно зі шкодою для дітей, мужа й цілої родини.

Суспільна еманципація спирається на тім, щоб жінка вільна від домашніх занять чи то коло дітей, чи також коло родини могла жити своїм власним життям і посвячуватися також публичним урядам й обовязкам.

Через такі еманципації наступає звихнення жіночого характеру й материнського достоїнства, а також знищення цілої родини, бо муж через ті еманципації тратить жінку, діти матір, а дім і ціла родина чуйного сторожа. Тоді жінка радше попадає з царського престолоу вдома — в неволю і знову буде тим, чим була в поганстві, себто предметом роскошей сильнішого полу.

В християнському подружжі є рівні права і рівні обов'язки, але позатим мусить бути деяка нерівність і підпорядкування для добра родини.

15. Кажуть, що подружжя — річ чисто світська, а релігійний акт є тільки доповненням цивільного шлюбу — і його треба оставити хіба непросвіченим і забобонним людям. Тимчасом подружжя, навіть природне, має святий і релігійний характер, бо воно Богом установлене на те, щоб для Бога зродити й виховати потомство. А тимбільше тепер у Християн: „тайна ся велика, гідна почеси понад усе“ подібно до тої звязи, що лучить Христа з Церквою.

Тому подружжя зв'язь мусить бути якнайбільше подібною до того первовзору. Заборонює отже Церква подружжя з невірними і з некатоліками.

16. З кождим днем завзятійше наступають вороги на святу нерозривність подружжя і на законодавство, що над нею чуває. Причини на оборону розводів: людські хиби, або провини і все те, що утруднює і сприяє подружжю життя; отже або з огляду на подругів, або з огляду на дітей, або на добро суспільности, щоби положити кінець тяжким проступкам. Інші кажуть, що добровільна умова може дати розвід. Однак Церква стоїть непохитно при заповіді, potwierдженій Христом Спасителем: „Єже Бог сочета, чоловік да не розлучає“. Отже ніякі людські закони, ніякі ухвали народів, ані воля уставодавців не можуть розривати законного подружжя.

Навіть прелюбодійство не може бути причиною розводу — на се є дефініція Тридентського Собору: „Коли хто думає, що Церква помиляється, коли навчала і навчає, що після науки Євангелія і апостолів подружжя зв'язь з причини прелюбодійства одної сторони не може бути розв'язаною і що друга сторона, хочби невинна, котра не дала причини прелюбодійства за життя другої сторони іншого подружжя заключити не може... нехай буде виклятий“. — Отже не помилялася й не помиляється Церква — так навчаючи.

Позволяє однак Церква на розділ-сепарацію від стола й ложа й мешкання, а усталення всіх умовин такого розділу, причин, способів виконання та застережень, що запевнювалиби виховання потомства й цілість родини — те все залежить тільки від церковного права, а до обсягу світського права належать тільки горожанські наслідки тих справ.

А що розводи є найбільшим ворогом поодиноких родин і цілих держав, це видно на комуністичній большевії та тим моральнім зіпсуттю і скривленню родинного життя.

Закінчує св. Отець свою славу енцикліку зазивом до обнови подружжя через віднову Божих понять про подружжя, піддання Божій волі, побожність і релігійні вправи, уяглість Церкві, часті поучування в християнському подружжі і пам'ять за таїнственний характер подружжя. Треба молодих хлопців і дівчат приготувати до подружжя поучуванням про права й обов'язки і про konieczність застанови при доборі подруга.

Треба також зорганізувати суспільну поміч для подружжя, а вкінці змушувати державу до співділення з Церквою.

Непомильні засади католицької Церкви проголошені у славній енцикліці „Casti connubii“ мусять лягти в основу католицького світогляду, а в слід за тим католицького жіночого питання. Нормальне поклонання жінки так індивідуальне, як і соціальне — є подружжя і материнство. Поза-домашнє заняття, вільна духовна, мистецька, організаторська, політична діяльність мусить бути для жінки другорядним елементом, оскільки відповідає або не відповідає жіночості і материнству.

В подружжі, а також в громаді і в державі муж має більші права, але й більші обов'язки, а суспільна служба жінки це перш за все домашнє

господарство, материнство й виховання дітей — що є не менше важним завданням суспільним, а до того в справах виховання дівчат жінка має провідне місце. Ті засади проголошені енциклікою мусять ввійти в основу також українського жіночого руху, який мусить бути католицький, в противному випадку він буде шкідливий не тільки для Церкви, але й для визвольних змагань нашої Нації. Тільки католицький жіночий рух може успішно боротися за розв'язку жіночого питання, справедливу для жінок усіх станів, і то не з радії полового егоїзму, але з ідеї суспільної, а саме щоби жінці, особливо тій, що не має змоги вступити в подружжя зв'язь — уможливити службу для суспільности.

А найважлишим обов'язком українського жіночого руху протиставитися тому модерному поганському жіночому рухові, що пропагує вільну любов і радикальну фізіологічну, господарську і суспільну еманципацію замужньої жінки в змислі тимчасового й товариського подружжя. Обстоюючи природні права жінки український жіночий рух не сміє забувати й за надприродні права й обов'язки, а в світлі католицької віри напевно знайде правдивий і певний шлях, що йде по середині між свободою і відповідальністю, між рівноправністю і конечним підчиненням у християнським подружжю.

На тім шляху стріне його також Боже благословення і успіх не тільки у справедливій розв'язці жіночого питання, але також у досягненню нашого земського національного ідеалу.

Др. М. Дзерович

„ЖІНКА“

Український Жіночий Конгрес. Резолюції. „Жінка“. Рефлексії. Висновки. Що Католицькому Українському Жіноцтву робити? На ясний шлях.

Український Жіночий Конгрес уже далеко за нами, життя котиться своїми шляхами, з дня на день виривають нові труднощі, з дня на день бачить український народ, як щезає з овиду фата-моргана високих ідей уступаючи місце прикрій, пригнітаючій буденщині, та мареву майбутности, що його виповнить всеціло боротьба за чисто фізичне існування одиниці, в найкращому випадкові — родини!!!

Та всежтаки є речі такі, що не можуть не застановити думаючої людини, всеж є проблеми такі, що від їх розв'язки залежатиме, чи український народ зможе перейти через цей великий, може навіть в житті Нації найтяжчий іспит. Одним із питань, що належить до цієї групи принципіальних питань, є: українське жіноче питання.

Треба ясно глянути правді у вічі та сказати, що в нинішніх часах одинокою підпорою та запорукою правильного розвитку нації є й на все остане жіноцтво. Рівночасно з цим сказати треба, що майбутні покоління української нації будуть такі, яким є наше нинішнє жіноцтво, бо воно є тим чинником, що рішатиме про віру, про мораль, про національне обличчя й силу відпору Української Нації.

В часі Українського Жіночого Конгресу — як цього можна було надіятися, багато дискутовано над цими справами, та оформлено навіть відповідні резолюції, що мали бути для нації доказом фактичної сили й свідомости відповідальности за наше майбутнє цілого зорганізованого жіноцтва.

Пригадую тут наймаркантиші місця з промови голови й головного ідеолога „Союзу Українок“, які торкаються цієї справи.

„Побіч винищення України голодом — ми були і є від ряду літ свідками, як большевики нищать усі питомі прикмети нашого народу, всі його моральні, культурні і господарські цінності, як вони намагаються викоринити первні української психіки, релігію і вірування, історичну традицію і народний побут і насадити силою чужі українській природі форми господарського і духового життя“. Дещо далі читаємо: „Служба для нації — була і є одною з провідних ідей українського жіночого руху, з якої він черпає свій етос і своє остаточне оправдання“.

В іншому місці цієї ж промови читаємо: „І не жінки є відповідальні за соціальні і господарські умовини, які доводять до упадку родинного життя. Жіночий рух був і є одним з найбільше дисциплінованих і найбільше етичних рухів людства і таксамо український жіночий рух все був і хоче далі бути носієм найвищих етичних цінностей. Ми знаємо, що як ріка не може піднятися вище свого джерела, так нарід не може піднятися вище рівня свого жіноцтва, і що в руках українського жіноцтва лежать найвищі етичні цінності нації“.

А ще далі: „Мусимо витворити в себе дома своєрідний український етос (?!!) і ерос та зробити їх начальними наказами української родини“.

При кінці своєї промови висказала Пані Голова С. У. ось такі слова: „Український нарід може і буде жити тільки тоді, коли у свою службу запряже поруч чоловічих токож духові і моральні сили жіноцтва“.

На так оформленій програмовій промові головного ідеолога українського фемінізму побудовано й логічно резолюції у тих так незвичайно важких справах, та резолюції ці на жаль носять на собі п'ятно великої неясности, як що йде про справу таку рішаючи, як християнський світогляд.

Чи ж може вдоволити примітивно по християнсько-католицьки оформлену душу резолюція „Про відношення до релігії і Церкви“, яка каже: „Український Жіночий Конгрес стверджує велику роль, яку в житті кожної нації, а з окрема недержавної, грає Церква як державотворчий чинник, зберігаючи і плекаючи моральні цінності народної душі“??

Чи дальша резолюція про: „Становище до моралі, родини і материнства“ пояснює ближче та чи прецизує найважчі моменти, що доторкаються ідеології і шляху віднови етосу? Резолюція ця звучить дослівно: „У. Ж. Конгрес стверджує, що український жіночий рух усе був носієм найвищих етичних цінностей. Підтверджуючи постулати жіночого руху: рівної високої моралі для жінки і чоловіка, підкреслює зокрема рівну відповідальність жінки і чоловіка за скількість і якість нового покоління, за здоров'я, силу і виховання потомства“.

У. Ж. К. стверджує, що родина — це суспільна і біологічна клітина народнього організму, де в'ється душа і майбутність нації. Саме тому У. Ж. К. бажає уздоровлення родинного життя, піднесення пошани до жінки матері та забезпечення матері рівних прав із батьком. Ставлячи дуже високо післанництво жінки як матері — У. Ж. К. виступає проти розуміння материнської ролі жінки в суспільстві та самотнього мірила її вартости як людини“.

Долучено в тім місці резолюцію про: „Основи Українського Фемінізму“. Ось вони: „У. Ж. К. стверджує, що український жіночий рух черпає свої сили з національної ідеї та що він — прямує до вияву всіх творчих сил жінки — скріплює життєздатність та енергію нації. Жіночий рух не перейшов ще до історії, його завданням не тільки боротьба за зовнішні мож-

ливости розвитку жінки, але й введення жінки в ролі співрішачого і співвідповідального чинника у життя нації“.

Точне провірення прочих резолюцій, відкриває ще одно місце, де говориться про справи звязані з етосом, але тут заторкнено радше право до молитви в рідній мові, а не сам світогляд, або його основи. Місце те звучить: „У.Ж.К. згідно з засадами новітньої педагогіки визнає, що українська дитина й молодь має право на науку й молитву у своїй рідній мові у своїй школі під опікою українських виховників“.

Переведем тепер подрібну аналізу й потягнім порівняння поміж тенором промови, предсідниці Конгресу й поміж практичними висновками, що їх на підставі пеї промови витягнула резолюційна комісія У. Ж. К.

Льояльно слід признати, що там, де було говорено про відносини українського народу під більшовицьким ярмом, там бесідниця вважала доцільним для приєднання собі симпатії зражених передконгресовими непорозуміннями та ускладненнями католицьких жіночих кругів говорити про викорінення таких первнів української психіки, як релігію і вірування. Отже там не погоджувалася з видиранням релігії й віри, з насильним заціплюванням нових тез більшовицького світогляду, але сама в другому реченні говорить про те, що служба нації була й є одною з провідних ідей українського жіночого руху, з якої він черпає свій етос!!! Отже тут уже вважає, що можна загалом українського — широ християнсько оформленого жіноцтва — підсувати якусь нову віру, якийсь новий світогляд, як сама каже „етос“, який не годиться з примітивними напрямними дотеперішної віри загалом жіноцтва! Не треба казати, що прецінь етос Української Жінки був, є, а дасть Бог і зістане широ християнський та не піде на ніякий компроміс з поняттями матеріялістично оформленого етосу, що пливе тільки з матеріяльного існування української народньої маси! Дуже гарно виглядає заповідь, що український жіночий рух все був і хоче далі бути носієм найвищих етичних цінностей. Та шож з цього, як ніхто не намагався ближче спредизувати ширшу базу пеї етики „Українського Жіночого руху“! Ще більше ядерно виступає це недоговорення, коли беремо під розгляд такий прецизний пассус промови, що український фемінізм прямує до своєрідного українського етосу, хоч резолюції ні словечком не пояснюють пеї „своєрідности“, на чім вона має основуватися, або наскільки пеї етос має бути подібний, або інший, від дотеперішнього Християнського??!

Таке само розходження поміж словом предсідниці Конгресу, й резолюціями, легко запримітити там, де перша каже про те, що український нарід житиме тільки тоді, коли запряже моральні сили жіноцтва. Але дармо трудитися, щоби найти в резолюціях натяк на те, якою має бути пея мораль, чи християнська, чи ліберальна, чи може така, що зобов'язує масонерію??!. Одним словом, у промові сказано дуже багато того, як пеї ідеолог українського фемінізму уявляє собі розвиток українського жіночого руху — сказано це так майстерно — що пеї, хто слідкує тільки за реторичними ефектами, може захоплюватися пею промовою, але не має причини до радости пеї, хто прозрів делікатну, а продуману гру на заспання християнсько-католицької прилюдної опінії, а рівночасно подавляючої частини українського жіноцтва!!

Про те, як уложено резолюції, щоб вони не разили ні віруючого, чи не віруючого Українця, вказано вже в 1-му (2) числі „Католицької Акції“ з 1-ого січня 1935 р. Не можна закриватися охотою невводити в ряди українського жіноцтва релігійної распрі та нетерпимости, бо в етич-

них напрямних Українки-католички, Українки-православної, а навіть Українки-протестантки, не має ніяких розходжень крім догматичних, що не за-торкають християнського етичного світогляду як такого.

Одначе поскільки оформлено резолюції так, а не інакше, то не ду-мано про введення распрі в уми наставлені по християн-ськи, а в уми, яким засадою етичною життя лягла неза-лежна етика та матеріялістично оформлений фемінізм, який давно у світі втратив прихильників, як для Нації прямо шкідливий!!

Коли ясно з дотепер представленого дійсного матеріялу виходить, що не має в резолюціях ніякого відповідника виведення в практиці напрямних проголошених предсідницею конгресу, то всеж не треба думати, що про них забуто, або що Голова „Союзу Українок“ надумалася, чи вводити проти зорганізованого відпору українського католицького жіноцтва Свої тези? Возьмім до руки перші чотири числа органу „українського фемі-нізму“: „Ж і н к а“.

Це правдива копальня доказів, що наша думка біжить правильно в осуді фактів звязаних з діяльністю головного ідеолога укр. фемінізму як керманича ідеології нового „українського етосу“ для українського фемінізму.

Зараз в першій статті „Жінка і Нація“ читаємо:

„Невжеж ми, українські жінки, не є громадянством, не є народом, невжеж ми ще ним не є“? Цей реторичний запит є дуже гарний, може мати свою велику експресію в хвилині виголошування вічевої промови, але в суті речі він не відповідає дійсності, бо наше ціле зорганізоване і не-зорганізоване жіноцтво разом може творити щойно пів українського гро-мадянства, та пів народу! Феміністична утопія піддала авторці статті цей запит, та добре що це сталося, бо принайменше проче, що читаємо, при-гасає в своїй гостроті, як приналежне до фантазії, до утопії!

Питає далі Авторка: „Невжеж ми находимося ще все тільки на пери-ферії великих подій, тільки на периферії великих змагань і боротьби нації і ціла наша роля в її житті зводиться тільки до біологічної функції при-ведення на світ і вигодування дітей (при чому лиш наші сини будуть но-сіями національних цінностей, а наші дочки будуть знову не більш, як засобом до продовження фізичного існування)?

Не знаю, як можна було написати взагалі речення, яке робить на чи-тачах вражіння вислову покривдження жіночого роду, що саме йому, а не мужьському полові припало в уділі родження нащадків! Невжеж фемінізм є в силі довести після рішаючих боїв до цього, що перекине цю функцію на мужьський рід?! Може це можливе в утопії, та на ділі це тільки мрія, феміністичне задушевне бажання, якому тут на землі не діждатися ніколи здійснення!! Та ще в додатку бажає авторка вмовити в читачів, що жінка не має нічого до зроблення, як привести на світ дитину, та викормити! А деж шезли всі поезії з конгресової промови, що від ви х о в а н н я д і т в о р и залежатиме доля нації? Кому бажає переказати цю незвичайно важну, скажу, найважнішу функцію у житті нації? Але на тім не кінець. Читаємо далі: „Ми віримо, що на шляху людства прикмети матері, визволені з вузь-ких рямців родини і перенесені у соціальний світ та підпорядковані службі загалу, мають сповнити важне духове післанництво“. Нис Rhodus, hic saltat! От як вдалося в одному реченні так звязати та по пітійськи представити справу, що дійсно годі знати, чи прикмети матері визволені з вузьких рямців родини розуміти дослівно як скасування поняття християнської родини і супружа як Тайни, чи гіперболічно, як перенесення інстинкту материнства на бідну ще й в додатку хвору дитину, якій на імя людство, або вужче, нація!

Кінцевим зазивом: „Щоби Ти могла сповнити свою ролю, будемо вимагати від Тебе великої творчої активності і великого довіря до себе. Будемо вимагати від Тебе жертвенності і посвяти. Будемо будити Твоє сумління, картати промахи, активізувати Твої сили, вказувати Тобі шляхи і зясовувати Твоє місце в змаганнях Нації. Ось завдання, яким бажаємо служити“. Дуже гарно, але питаю: якій ідеології має повинуватися заклик християнкам до творчої активності сумління жіноцтва? Пречінь годі піддаватися кривдзі здорову українську жінку! Не можна вимагати від когонебудь, щоб він, не маючи поняття куди його ведуть, ішов за його голосом тільки тому, бо закликається його в ім'я спільних нібито інтересів, але не прецизується ніколи їх ідеологічної підстави! Шукаємо в тім першій програмівій виступі тих напрямних, що мають бути основою українського нового етосу, але крім кількох ідеологічно неформлених фраз, не находимо ні слова. Аж у четвертому числі виринають перші ластівки на овиді цієї справи.

У передовиці „відношення Молоді до Жіночого Руху“ читаємо ось які думки:

„Так це правда, що боротьба жінок за рівноправність може похвалитися великими успіхами. Але правда і те, що ця рівноправність ніколи не була в очах провідниць ціллю жіночого руху. Вона була тільки засобом, який дає жінці змогу стати в громадянстві співрідним і співвідповідальним чинником, вона була тільки передумовою, щоби жінка могла плекати і розвинути вроджені їй таланти та стати ними корисною народові і людству. Чи і які творчі здібності виявить жіноцтво, як їх використає, що воно зробить із добутими правами, що воно зробить зі своїм життям і з усіма життєвими можливостями, які перед ним відкрив жіночий рух у своїй попередній стадії, стадії боротьби за рівноправність, — ось істотні питання фемінізму, яких розвязка лежить у руках молодого жіноцтва і вимагає від нього ще багато труду і плянових зусиль“.

В тій частині статті, познайомилися ми з тими тенденціями, що їх бажає ввести в дійсність той же ідеолог жіночого руху, які не є нічим іншим, як лібералістично і матеріалістично підкрашеним фемінізмом, якому в цілому культурному світі давно відспівано „Вічная Память“. Докладні студії з області феміністичного руху на зразок того, що перед українською жінкою та суспільством бажає захвалити та ввести голова „С. У.“, доказали наявно, що цей фемінізм не може довести до ніякого іншого висліді, як до повної руїни нації, що так прозоро виказав у своїх творах Ебергарт (*Feminismus und Kulturuntergang, та Geschlechtscharakter und Volkskraft*).

Пощож повторяти на живому тілі Української Нації ці невдачні експерименти? Пощож вводити в здорове ядро Нації таку струю, яка мусить з часом довести частину жіноцтва до такого занидіння, яке вимагатиме від здорового пня нації самооборони перед повною загладою цілості?!

В моменті, коли стала дійсністю повна рівноправність, належить Жіноцтву розбудувати її згідно з нормальною чергою еволюції, а цілість руху оперти на безконечно тверду базу не туманних зазивів до послууху на невідоме, але на християнській етиці, що оправдала себе через тисяч-дев'ятьсот літ свого побідного існування!

Читаємо далі в тій самій статті: „Ще далеко до основної зміни старого суспільного ладу, побудованого на принципі примату мужчини. Не усунені ще і досі різні звичаєві пересуди, що спиноють свободу рухів жіноцтва“. Ось тепер начинаємо відчувати якійсь новий подих, що нагадує

нам „своєрідний український етос“! Тут бачимо наглядно, в якому напрямку має йти ця розбудова своєрідного етосу, який має нібито бути чимсь новим, а в дійсності пахне старим, осудженим нинішнім світом лібералізмом! Питаємо: які то є ще звичаєві пересуди, що спинюють свободу рухів української жінки?

Хіба тільки „пересуди“, якими являються ліберальній людині правила Християнської етики, та Тайна супружжя може бути підставлена під ці слова, бож не має ніодної ділянки життя як особистого, так збірного, в якій Жінка Українка була б звязана з якиминьбудь іншими „пересудами“!

Ось тут щойно порішила пані предсідниця конгресу доповнити ті неясності, що позістали учасникам У. Ж. Конгресу в області практичного проведення в життя „Своєрідного Українського Етосу“!

Квінтесенціональним пунктом цієї статті є речення звернене до української націоналістичної Жіночої Молоді, яка слушно поборює пропагандований П. Посолкою фемінізм, цього змісту:

„Молодь не здає собі справи, що відпекуючись фемінізму як світогляду, вона тимсамим резигнує з права на освіту (!!!) бо не має до неї морального права, коли не думає з неї поважно користати, зрікається права до звання й власного кусника хліба, відмовляється від особистої свободи і — в кінці — заперечує всяку свою ролю в національній праці і національній боротьбі“.

От тут щойно можна докладніше бачити як має виглядати питомий „український етос“, бо зводиться його до плятформи лібералістично феміністичного світогляду, що вже в ніякому випадку не дасться погодити з правдивим Християнським світоглядом! Тут відкрила Голова „С. У.“ карти, тут щойно такий довгий час після У.Ж.К. прояснилися імлі сумнівів, яку лінію репрезентуватиме верхівка Союзу Українок, якими шляхами вона прямує до опанування української віруючої Жінки!

Та не можна вже ясніше подати напрямної лінії, як це зроблено в реченні, де піддається українському заголові віруючих жінок суггестією, що тільки через прийняття фемінізму як світогляду, можна затримати повну свободу рухів, розуміючи тут виразно особисті рухи, які дотепер підлягали християнському етосові, який для переведення плянів стає українському фемінізмові великою перепоною.

Так виглядає оцінка фактів, так промовляє до Християнина-католика мова фактів, які заістнували в жіночій квестії на нашому українському організмі. Знаємо, що дуже легко сказати, що все це незрозуміння, що кожне речення в цій статті є лиш імпутацією, але на це відповідаємо, що вважаємо Провід Союзу Українок настільки інтелектуально оформленим, що якби Він бажав не наражуватися на незрозуміння, міг прецизувати заздалегідь, справи так ясно, щоб не вводити непотрібно непорозуміння тимбільше, що Провід цей докладно знав, що кожний його крок стрінеться з дуже критичними настроями католицьких кол.

А тепер питання, що робити українському католицькому, та взагалі, християнському жіноцтву?

Не потребуємо подавати на цім місці цілоти розвязки жіночої проблеми в тій формі, яка є побудована на науді Христа, бо Генеральний Інститут Католицької Акції приступив до опрацьовання цієї справи так основно, щоб подати у формі книжечки повну вичерпуючу відповідь на усі питання звязані з жіночою справою в освітленні Католицької Церкви. Тут бажаво подати практичні вказівки, як реагувати католицькому, та

взагаді християнському українському жіноцтву на спосіб ведення справ звязаних з идеологією Союзу Українок його Провідницями.

На першому місці треба значно збільшити активність праці в напрямі вивчення принципів Християнського світогляду та сказувати всім на ті затроєні гадки, що ними кормиться наше віруюче жіноцтво. Далі треба приступити до прилюдного простування хибних, лібералістично оформлених, наук феміністичних, жадаючи від Провідниць цього руху ясного прецизування своїх ідей, щоб не ширити баламутства та не скриватися перед віруючою частиною Жіноцтва за параван недоговорених, двозначних, неясних висловів. Тільки постійне домагання нашого віруючого Жіноцтва ясности вислову, тільки постійне намагання приноровляти ідеї „питомого українського етосу“ до етосу, що пливе з чистої Науки Христа, може принести бажані успіхи, які виявляться або в уступках Проводу Союзу Українок на користь пригнітаючої більшости віруючого Жіноцтва, або знайдуть своє розв'язання в почутті осамітнення Проводу й витягнення з цього факту логічних консеквенцій.

Тому вважаю, що приїзд кожної Делегатки на Заг. Збори Союзу Українок є як обов'язок громадянський конечністю, та витривання в лінії поданій проводом по католицьки оформленого Жіноцтва є обов'язком совісти, є обов'язком диктованим дбайливістю за краще завтра Української Нації, якій крім зовнішніх небезпек загрожує й внутрішній розклад, спричинений ширенням хибних феміністично-ліберальних наук. Життя Нації, її моральне здоров'я в Ваших руках, отже до діла, до оборони відважної й невгнутої, до боротьби за переведення в життя правдивих Христових Ідей!!

Ю. Редько

НАШЕ ВЧОРА, СЬОГОДНІ И ЗАВТРА

Зміст: К. А. в нас і де інде. Початки нашої К. А. Рік 1933. АЕпарх. Інститут К. А. Початки К. А. Молоді. Повстання Г. І. К. А. Завдання Г. І. К. А. та їх здійснення в першому році існування. Організація К. А. в інших епархіях. Плян майбутньої розбудови К. А.

„Сьогодні“ української Католицької Акції більше як скромне. Порівнювати під тим оглядом нас з іншими народами світу — неможливо. Не будемо в цій статті шукати виправдання такого стану в його причинах, які могли б ми поділити на зовнішні та внутрішні. Ці причини й перешкоди є, вони нероздільно дуже поважні й, іноді здається, нескорні. Але — зайве про них говорити, ми їх переможемо й підемо вперед, якщо памятатимемо на Христові слова про віру, що гори ворухнуть та про гірчичне зерно.

Зясуємо коротко те, що дотепер зроблено та позволимо собі на хвилинку оком оптиміста глянути вперед: як це буде, коли Господь дозволить здійснитися нашим плянам на найближче майбутнє.

Конституційний статут Католицької Акції для Греко-католицької Галицької Церковної Провінції затвердила конференція гр. кат. Єпископату у Львові в дні 3. І. 1931. року, а в день св. Йосафата цього ж року Митрополитий Ординаріат покликав до життя перший АЕпархіяльний Інститут К. А. для львівської АЕпархії у такому складі: Директор бл. п. Іван Бабій, секретар о. Т. Горникевич, церк. асистент о. Й. Маркевич. Тим чином повстала перша організаційна станиця, а одночасно перша й одинока тоді

централю нашої К. А. В львівській АЕпархії повстав впродовж 1932. року ряд парохіяльних кружків К. А., а в кожному деканаті іменовано деканальних церковних асистентів.

Ювілейний рік смерті й Воскресення Спасителя, рік 1933., причинився ще більше до практичного переведення в життя ідей К. А. Надхнені справді хіба Духом св. одиниці, поконуючи нечувані перешкоди, довершили гігантного, як на наші відносини, чину — перевели свято „Українська Молодь Христові“. Від початку нашої зверх тисячлітньої історії не було в нас моменту більшого підйому релігійного духа. Десятки тисяч молоді перейшло пішки сотні кілометрів до Львова на те, щоб тут перед цілим світом заманіфестувати, що „Ми хочем Бога!“

Дитиною світляною, історичного дня 7. V. 1933. були дві організації: Католицька Акція Української Мужеської Молоді (КАУММ) і Католицька Акція Української Жіночої Молоді (КАУЖМ), створені грамотою, підписаною цілим Галицьким Гр. кат. Єпископатом. Молодь, як мужеська так і жіноча, ще повна ентузіязму після свята у Львові, сотнями стала вписуватися до парохіяльних Кружків КАУММ і КАУЖМ, яких вкортці в самій львівській Епархії виросло кількасот. Митр. Ординаріят грамотою з д. 14. VII. 1933. покликав до життя їх провід, у виді АЕпархіяльних Рад КАУММ і КАУЖМ. Обі Ради подбали, щоб існуючим уже кружкам дати провідників, які хоч у найголовніших, найпримітивніших нарисах усвідомлятимуть собі, що таке Католицька Акція та як вести її працю. Зорганізовано два курси, один для церк. асистентів, другий для світських провідників; оба курси стягнули більшу понад сподівання скількість учасників і то не тільки з львівської АЕпархії, але й з обох прочих Галицьких Епархій, що було наглядним доказом, як дуже актуальною є ідея Католицької Акції.

Показалася потреба створення одного організаційного й ідеологічного осередка для цілої Галицької Церк. Провінції й от дня 1. грудня 1933. року гр. кат. Галицький Єпископат креував згідно з 5 арт. Конст. Статуту таку першу централю під назвою „Генеральний Інститут Католицької Акції гр. кат. Галицької Церк. Провінції“. Президентом цієї установи іменовано Д-ра Маркіяна Дзеровича, директором ред. Романа Гайдука, секретарем став mgr. Ю. Редько. Генер. Церк. Асистентом є Преосв. Кир Іван, Ел.-пом. львівський. — Завдання Ген. Інституту замикає Статут у 7 точок, а саме:

- 1) виучувати теорію і практику К. А. та поширювати її дух і зрозуміння;
- 2) вишколювати до катол. організаційного життя та катол. апостольства улаштуванням курсів, зїздів, маніфестацій і т. п.;
- 3) просліджувати потреби католицького життя;
- 4) розбуджувати католицьку ініціативу та формувати католицький погляд на справи, що входять в обсяг К. А.;
- 5) уділювати фахові поради й поміч в напрямі організування Кат. Акції та католицьких стоваришень;
- 6) підтримувати католицький видавничий рух та пропаганду українських видавництв з ділянки Кат. Акції;
- 7) видавати часописи для справ К. А., а також книжки, брошури, летючки і т. п. з її обсягу.

Вже в першому році довелось Ген. Інституту торкнутись праці з усіх сьоми ділянок. І так:

Ad 1) Для вивчення теорії і практики К. А. почав Г. І. К. А. комплектувати книгозбірню, яка вже тепер має всі цінніші твори про К. А. на кількох мовах, а з часом стане необхідним джерелом для кожного, хто

потребуватиме підготовки до праці в К. А. — Її духа і зрозуміння старався Г. І. К. А. поширити першзавсе в тих загальнонаціональних установах, що об'єднують загал нашого громадянства, тому, що вони, розвиваючи духа й підносячи інтелектуальний і моральний рівень широких мас, оформлюють їх світогляд, про який мусимо пам'ятати, щоб він був згідний з духом Христової науки. Можна з вдовolenням ствердити, що ця діяльність Ген. Інституту, як на початок, принесла доволі гарні успіхи.

Ad 2) Зорганізування великого міжепархіяльного курсу вважав Г. І. К. А. одним із найважливіших своїх завдань. Курс підготовлено й мав він відбутися в чотирьох днях, від 17-ого до 20-ого вересня м. р. На жаль, незалежні причини не дозволили завершити цього переважного діла.

Ad 3) Потреби нашого католицького життя були предметом дослідів на засіданнях Г. І. К. А., яких у минулому звітовому році відбулося 30. Висліди нарад над цими потребами представив Президент Г. І. К. А. нашим Владикам на окремих авдієнціях, яких відбув у Ексц. Митрополита 10, у станиславівського Владика — 3, а у перемиського — 4. Зокрема широко представив потреби католицького життя нашої Церк. Провінції Апостольському Візитаторові Ексц. І. Гудечкові, якому вручив також на письмі обширний меморіал про нашу К. А.

Ad 4 і 5) Фахових порад доводилося Ген. Інституту ділювати надсподівано часто. Сотні людей зверталося до Г. І. К. А. за порадами в найрізніших справах, що безпосередньо чи посередньо входили в круг діяннн К. А. Письменно полагоджено в цьому році 270 справ.

Ad 6) Справі піддержки українського католицького видавничого руху допоміг Г. І. К. А. зорганізуванням „Місяця Доброї Преси“. До цієї імпрези вдалося Ген. Інституту приєднати всю без виімків українську католицьку пресу, без огляду на епархіяльну приналежність, що мало величезний моральний вплив на широкі маси наших вірних. Імпреза принесла крім морального успіху також матеріальну користь для кат. преси, бо приєднала 2.400 нових передплатників.

Ad 7) Врешті приступив Г. І. К. А. і до видавання власного офіційного органу п. назвою „Католицька Акція“. Журнал почав виходити в червні 1934. р. неперіодично, а від січня 1935. переіменено його на кварталник. На цей рік до співпраці в „Католицькій Акції“ запросив Г. І. К. А. найвишніші сили зпоміж наших духовних і світських осіб, що цікавляться справами К. А.

Треба згадати й те, що на численні устні й письменні прохання О.О. Парохів, які мали труднощі з добором відповідної лектури до дитячих парохіяльних бібліотек, Г. І. К. А. подбав про духовну цензуру книжок для дітей та молоді, дозволених світською владою до публичних дитячих бібліотек, а опісля видав друком відповідний каталог.

Після створення АЕпархіяльного, а згодом також Генерального Інституту К. А. у Львові прийшла черга на організацію Катол. Акції в обох прочих Епархіях. На весну 1934. р. повстав Епархіяльний Інститут К. А. в Перемишлі. Його директором є радник В. Подлуський, секретарем о. проф. О. Орський, а церковним асистентом Преосв. Кир Григорій, Епископ-помічник перемиський. Епархіяльний Інститут К. А. в Перемишлі дуже гарно започаткував свою діяльність, улаштуваючи епархіяльний курс К. А. в днях 4—7. ІХ. 1934. В курсі взяло участь около півтора сотні учасників, а всі виголошені виклади видано книжкою п. назвою „Душпастирський Курс К. А.“. Це перший у нас підручник Католицької Акції і треба сказати підручник дуже добрий.

В станіславівській Епархії нема ще Епархіяльного Інституту, одначе Преосв. Владика Кир Григорій запевнив, що в біжучому році такий Інститут у Станіславові повстане.

Оце й є наше, „сьогодні“.

Підготовчою працею під розбудову „завтра“ Католицької Акції треба вважати опрацювання Генеральним Інститутом статутів тих товариств, що мають стати її клітинами. Ці статuti вже виготовлені. За основу до них взяв Ген. Інститут організаційний зразок італійської К. А., що остає під безпосереднім наглядом самого Св. Отця, зразок, що в найближчій майбутності напевно ввійде до кодексу канонічного права. По думці тих статутів Католицьку Акцію творитимуть чотири головні товариства: Католицьке Товариство Українських Мужчин, Католицьке Т-во Українських Жінок, Католицька Акція Української Мужеської Молоді й Католицька Акція Української Жночої Молоді. Найнижчою організаційною одиницею буде відділ (в парохії), за ним ітиме „округа“ (Деканат), а всі відділи й округи творитимуть Товариство, якого централія міститиметься в осідку епархіяльного Єпископа. Всі Товариства (значить буде їх тільки, скільки Епархій) об'єднуюватиме Католицький Союз Українських Мужчин, та аналогічні Союзи Укр. Жінок, мужеської та жіночої молоді. Осідком Союзів буде місто Львів, що буде також осідком Товариства тих українців-католиків, що живуть поза межами українських греко-католицьких епархій.

Крім цих головних Товариств ідею Католицької Акції виконуватимуть ще такі Товариства й Апостольства:

1) Український Союз Милосердя. Це буде величезна централія, що об'єднає в собі всю харитативну акцію наших парохій та надаватиме їй напрям. До централії, що матиме осідок у Львові, належатимуть менші центри в осідках поодиноких епархій, а ці згуртують деканальні й парохіяльні союзи милосердя. До Парохіяльного Союзу Милосердя могли б належати як фізичні члени, так і правні, (братства, читальні і т. п.), до вищих організаційних клітин — тільки правні особи, себто до Деканального Союзу — парохіяльні союзи, до Епархіяльного — деканальні й парохіяльні.

2) Католицькі товариства українських студентів і студенток вищих шкіл. Їх організаційна схема буде подібна до Кат. Акції Укр. Молоді, одначе гуртуватиме в окремі організаційні одиниці університетську молоді з огляду на її вищий інтелектуальний рівень та на konieczність підготовки тієї молоді до самостійної праці в усіх клітинах Католицької Акції.

3) Католицьке Т-во українських письменників і журналістів. Потребу такого товариства відчуває наша суспільність уже віддавна. Хтож пропагує ідеї, хто оформлює світогляд народніх мас, як не часопис і книжка? А між тим наша сумна доля так якось кермувала справою, що наші працівники пера, — письменники, поети, журналісти, були здебільшого людьми, що здалека стояли від Церкви. Останні роки принесли очевидну зміну на краще. Але діяльність письменників — католиків розвинеться, річ ясна, далеко краще, принесе здобутки більші, якщо спільна організація скоординує цю діяльність та надасть їй напрям і випрацює її план.

4) Апостольство недужих. Це вже не товариство, тому й не можна говорити про його організацію. Членами є недужі (постійно хворі, невилічимі, каліки), що свої терпіння жертвують за ближніх, подібно як Христос жертвував своє терпіння за спасення людства. Зв'язок між ними

й централею буде більше духовий, як формальний, організаційний. Це апостольство незвичайно плодотворне й нераз буває початком Католицької Акції взагалі, а для хворих приносить нечисленні моральні користі.

5) Апостольство навертання нез'єдинених і сектантів. Про доцільність такого апостольства серед нашого народу зайве й говорити. Мусимо усвідомити собі, що лиш маленька частинка, менш-більше $\frac{1}{10}$ нашого народу, є членами правдивої Христової Церкви. Інші наші брати — нез'єдинені. Чи ми про них сміємо забути? Чи не найсвятіший наш обов'язок показати їм ясний шлях спасення, осягаючи тим чином подвійну ціль: національну консолідацію і вічне щастя? Правда, тепер це неможливе, але чи нам не пора подумати про час, коли на звільнену від заливу червоного антихриста українську землю доведеться кинути сотні й тисячі апостолів, які зможуть і будуть уміти цю мету осягнути?

А поборювання сектанства? Подивімося, як шириться сектанство. Збаламучена людина ходить від хати до хати, „проповідує“, роздає книжки, часописи й тим чином ширить далі баламутство. Праці священника в церкві замало для спараліжування цієї розкладової праці. Чому ж у нас нема апостолів, що таксамо з доброю книжкою, з добрим часописом і добрим словом пішли б поміж сектантів?

Статути всіх цих товариств передав Ген. Інститут до одобрення нашим Владикам-Ординаріям, які поступлять із ними по думці розпорядку Ради Міністрів з д. 28. I. 1934. р. в справі католицьких товариств.

Щойно тоді отворяться нові горизонти перед розбудовою Католицької Акції на нашій землі. Тоді й відбудеться давно вже задуманий великий міжепархіяльний курс Католицької Акції, а після нього учасники курсу з Божою допомогою почнуть здійснювати намічену програму на славу святій Церкві, на пожиток Українському Народові.

о. Ст. Демко

ДУМКИ ПРО КАТОЛИЦЬКУ АКЦІЮ

Якщо світ має бути здобутий для Царя-Христа, то наше найблизше завдання лежить у тім, щоб виробити добрих католиків. Є нерозумом говорити про католицьке вироблення світа, доки самі католики не стануться католицькими. Одначе вироблення добрих католиків буде завданням не одних тільки священників. Воно потребує зорганізованої співпраці світських апостольських сил. Тому кличем Пія XI. є Католицька Акція.

Хто хоче це слово розуміти, мусить знати дві мови: мову часу і мову Церкви.

* * *

Світ нецікавий не дивлячись на різні винаходи й розваги, він перенятій старанням про мале і щоденне. Люди стали карлами. Доказом цього преса. Преса нецікава, бо говорить про речі побічні, про торгівлю, політику, спорт. Доказом цього збори. Вони нудні, бо бесідники уникають великих ідей. Доказує цього і товариство. Воно нудне, бо говорить тільки про видатки й розходи, про приємності й заваги.

Все правдиво велике і Боже видається товпі так, як видається домашній птиці лет орлів у просторах, де вона не має чого шукати.

В Католицькій Акції йде не так про нервові полагодження багатьох.

справ, як про духа, який робить живим. Мусимо навчитися глибоко думати, говорити, працювати. Це бажання Христа. Велике стремління св. Вітця це католицьке вироблення світа через світських апостолів.

* * *

Товариства, подібно як люди, мають день свого уродження і смерти. Між ними лежать часи розвитку і сили, кризи і завершення. Так було завжди. Бо все, що походить від людей, переминає. Всі згідні в тім, що католицькі товариства переходять кризу. Зісвітчення, брак зацікавлення, неохота до духового життя, то знамена цієї кризи; однак з другої сторони ця криза будить здорову реакцію, яка виявляється в простоті, звороті до внутрішнього життя і родинного змісту проти всякого гамору і бездушного шаблону нинішнього світу.

Лікар є в Римі. Його ім'я Пій XI. Ліком є Католицька Акція.

Ідеєю Пія XI. побіч великих думок про світову місію є Католицька Акція. Духове здобуття світа для Царя Христа через світських апостолів. Триста тисяч священників є великою духовою силою. Але вони не вистарчають. Що значить один на п'ять тисяч? Старшини потребують жовнірів, як жовніри старшин. Тою армією вправлених, готових до бою, карних католицьких жовнірів у службі царства Христа є Католицька Акція, улюблена ідея св. Отця.

* * *

Щоб приготувати до боротьби армію, потрібно чогось більше ніж одностроїв та зброї. Від жовніра вимагається неустрашимости, вірности, духа жертви, послуху. В поході при звуках музики гарно виглядають убрані труси та узброєні зрадники, але в годині небезпеки заводять. Також у Католицькій Акції можуть дивувати на зверхній погляд зорганізовані зєра. Однак вони не є тими, з якими виграється високі змагання.

Тому підносить св. Отець, що першою основною цією Католицької Акції є внутрішнє релігійне життя, дух віри і молитви, приймаання св. Тайн, самовідречення, стремління до совершенства. Йде про те, щоб цілий католицький рух, єдність католицької науки, католицьке резуміння життя спрямувати в русло надприродности. Ніякої зовнішньої діяльности без католицької душі! Католицька Акція є або (в своїм повстанні, своїх цілях і середниках) надприродна, або є нічим.

* * *

З тим лучиться дальша ціха Католицької Акції. Вона сягає більше в глибину ніж у ширину. Дивиться більше на якість ніж на скількість, більше на духа ніж на число, на характер ніж на скількість. Тому ставляє засаду вибору, еліти понад думку отвертих дверей для всіх. Католицька Акція є більше військом ніж громадою.

Добре очеркнеться основну гадку Католицької Акції, коли скажеться, що найважнішим завданням міста і села є творення еліти. Добро і щастя парохії, міста, народу зависить від того, чи дасться в кождім стані, віці і полі виховати якесь число еліти-вибраних: еліту між політиками, еліту між міщанами, еліту між панамі і робітниками, героїв, ісповідників, мучеників.

Тому в своїх промовах про Католицьку Акцію впроваджує нас св. Отець залюбки в первісне християнство, в апостольські часи католицьких ісповідників і мучеників, у світлий період католицької еліти зі світського стану.

* * *

Другим основним первнем Католицької Акції є апостолят. Католицька Акція є апостолять світських людей, які підпомагають апостолят Духовенства й Епископату. Церква очікує від членів Католицької Акції, щоб були апостолами слова, заохоти, оборони, молитви і приміру.

Це стало на жаль для многих членів католицьких товариств забутою катехизмовою правдою. Товариства не є на те, щоби робили збори і засідання. Життя є місцем боротьби, а слова „Католицька Акція“ значать: діло, праця, життя, апостолят.

Третім знаменем Католицької Акції є послух, цілковите підпорядкування церковній зверхности. Католицька Акція має бути помічницею Церкви в її головнім ділі, в апостоляті. Тому мусить вона завжди кермуватися наукою і стремлінням Церкви. Хоч часом тому послухові тяжко піддатися, бо це вимагає жертви, одначе є він завжди обовязком. Почування, розум і серце домагаються його. Без послуху співпраця неможлива. Ніяка чеснота не виставлена на так численні непорозуміння і блуди, як чеснота надприродної карности, церковного послуху. Нема іншої чесноти, якаб більше противилася людській гордості та егоїзмові. Лиш Божа ласка і велика сила любови та покори дучить католицькі голови. Хоч це річ тяжка, але конечна. Нема успіху без єдности, ніякої єдности без послуху.

Св. Отець домагається від Католицької Акції послуху для тих, яких св. Дух установив управляти Церквою — для Голови Церкви і злученого з ним Епископату. Порядок послуху єрархічний. Католик слухає в першу чергу св. Отця, відтак єпископа, оісля парохя. Нема Католицької Акції без католицького послуху і нема католицького послуху, який протививсяби парохові, єпископові і св. Отцю. Католицька Акція або слухає або є нічим.

Послідна важна ціха Католицької Акції: Католицька Акція стоїть понад політику. Нема такої думки в Католицькій Акції, на яку так часто натякавби св. Отець, як ця, що Католицька Акція є незалежна від політики.

Члени Католицької Акції мають старатися, щоб під проводом своїх душпастирів працювали над духовим виробленням своєї совісти і над відновою християнського духа в товариствах понад і поза політичними партіями. Католицька Акція не має провадити політики, але навчити католиків, як з політики зробити найліпший ужиток.

(Продовження буде).

Католицька Акція в світі

— Польща. В січні ц. р. тижневик „Przewodnik katolicki“ святкував свій сороклітній ювілей. Цей журнал, призначений для широких мас, виходить в дуже привабливій зовнішній формі й розходить ся в 200.000 примірників.

У всіх Епархіях Польщі йде невсипуща праця над поширенням мережі організацій К. А. та поглибленням католицького духа. І так: в ченстоховській єпархії в листопаді та грудні м. р. відбулися два 8-денні інструкторські курси при участі 118 осіб. В перемиській лат. єпархії в цьому ж часі відбулося 13 деканальних курсів. В Тарнові в першій половині січня відбувся вже другий з черги „Като-

лицько-суспільний тиждень“ при участі 143 осіб. В Кельцах улаштовано зїзд польської католицької інтелігенції при участі відпоручників також із інших єпархій. Принято низку резолюцій, що завзивають інтелігенцію обновили в парохіях духове життя на зразок життя перших християнських громад, відродити подружнє життя по думці Христової науки та взяти активну участь у всіх ділянках громадянського, культурного й економічного життя. — В інших єпархіях, як напр. в Полоцькій, кат. інтелігенція згуртована в Кат. Акції вже приступила до праці над поглибленням духа. Зорганізовано в Полоцьку дві студії, — мужеську й жіночу

— під назвою „Огнища думки“. Що два тижні відбуваються сходини з рефератами на певні, актуальні теми. — Про зацікавлення Католическою Акцією серед польської суспільності скажуть нам найкраще цифри. В одній тільки тарнівській єпархії є 105 відділів Т-ва Мужчин з 4000 членів, 171 відділів Т-ва Жінок з 8947 членками, 328 відділів Мужеської Молоді з 7600 членів і 381 відділів Жіночої Молоді з 11300 членками. Оце Христова армія з одної тільки єпархії!

— Австрія. У Відні zorganizовано „Католицьку книгарську пораду“ для тих, що хочуть найти інформації в справах католицької віри, моралі, релігійного та церковного життя. „Порада“ має багату й модерно улажену книгозбірню й читальню часописів. Крім цього zorganizовано при „Пораді“ окреме інформаційне бюро під назвою „Abteilung für Gotsucher“ (відділ для шукачів Бога), де у співпраці з священиками уділяється всяких вказівок.

Назагал К. А. в Австрії росте і кріпшає з дня на день, зустрічаючи попертя уряду, чого доказом є участь канцлера Д-ра Шумніга в конференції католицької преси.

— Мадярщина. Католицька Акція в Мадярщині вирішила першза все піднести подружю мораль у народі. Для досягнення цієї цілі, шляхом викладів і курсів популяризує думки енцикліки про християнське подружжя „Casti connubii“.

— Франція. У Франції існує вже 50 літ товариство католицьких лікарів ім. св. Луки, що об'єднує тепер 2300 членів, себто около 8% загалу французьких лікарів. Його ціль — поглиблення релігійного життя членів. Члени всіх відділів Т-ва приступають щомісяця спільно до св. Тайн. На другому місці поставило собі це Т-во ціллю з католицького становища насвітлювати питання науки й медичної практики. Від 1919 р. Т-во видає свій журнал, що поборює матеріалістичні погляди в ділянці філософії медицини.

Католицька преса у Франції об'єднується в концерн п. назвою „Bonne Presse“, що працює у власному домі при допомозі 1000 осіб постійного персоналу й 75.000 пропагаторів, розсіяних по всьому світу. Головним органом концерну є щоденник „La Croix“, оснований в 1883 р. Цей часопис має найбільшу в світі скількість передплатників завдяки своему високому моральному рівневі та об'єктивним вістям.

Крім „La Croix“ виходить ціла плеяда тижневиків, місячників і альманахів, що в мільйонах примірників несуть в найдальші закутки католицьку ідею та щораз

успішніше поборюють ліберальну та комуністичну безбожницьку пропаганду.

— Бельгія. В попередньому числі „К. А.“ ми писали про імпозантний розвиток бельгійської селянської католицької організації. Сьогоднішня вістка дозволить нам іще ближче побачити, які величезні здобутки можна досягнути муравлиною працею та посвятою.

В 1935 р. в столиці Бельгії відбудеться велика всесвітня виставка, а в ній бере активну участь також бельгійська Католицька Акція. Вже будеться велитенський павільон, що вмістить у собі докладний образ усіх проявів католицького життя. Партер цього павільону займуть салі, де відбуватимуться сходини, доповіді й обходи. Сама виставка буде поміщена на першому поверсі, де зібрані експонати покажуть очам цілого світу життя Католицької Акції, як у самій Бельгії, так у Конго, та працю місій у всіх частинах світу. Всі ділянки життя будуть тут заступлені, а все буде творити гармонійну цілість, згідно з логічно продуманим планом. Над усім красуватиметься велика корона як символ Христового Царства. Зокрема велику увагу присвячено організаціям молоді та суспільній акції серед робітників. Три салі призначаються для католицької преси, видавництва, театру й фільму. Католицьке радіо — цей могутній, модерний засіб пропаганди, теж найде своє місце. — Другий поверх павільону займе велика каплиця, де цілий час виставки відбуватимуться богослуження, як для публіки, що відвідуватиме виставку, так і для осіб зайнятих при виставці.

— Швайцарія. Що може посвятити одиниць. Ще кілька літ тому Швайцарію заливала повільно безбожницької літератури. Інертна суспільність не збудулася на ніякий вияв протипакції. Зорганізувало її на власну руку кількох католицьких студентів. На фермі, що належала до батьків одного з них, zorganizували католицький пресовий осередок.

Завдяки впертій, послідовній праці скромний початок розрісся у величезну централю, відому під назвою „Сільвана“, що видає сьогодні сотні книжок у сотнях тисяч примірників. На фермі постійно перебуває біля 50 студентів, що не тільки безплатно працюють над дальшим розвитком ідейного почину, але й платять за своє удержання по 1 франкові денно, а це дає змогу обнизити коштом одного примірника видаваних брошур до одного сантіма. Але Т-во не обмежалося на цьому й вирішило роздавати свої видання даром. Найшлося 1200 членів, що зобов'язалися платити по 25 франків річно на покриття цих видатків. Розворушене добрим починком громадянство прокину-

лося зо сну й тепер плывуть численні жертви на видавництво, що дають змогу видавати мільйон брошур річно.

Хочеться врити, що в найближчих роках і ми покажемося не гіршими від швайцарців!

— Японія. Японські студенти університету в Токіо, католики, належать до католицької студентської ліги, що річно улаштовує великий з'їзд для вшанування Отців Церкви і церковних учених. І так у столиці Японії відбувся в 1930 р. католицький з'їзд в шану св. Августина, в 1932 р. — св. Альберта, а в 1933 році в честь кардинала Newman'a.

Крім цього кожного року в літніх місяцях заходом японських студентів-католиків відбуваються в прегарній околиці біля гори Фуджі-яма „католицькі тижні“.

Католицька університетська молодь здобулася в минулому році на здвигнення окремого свого дому під назвою „Дім св. Филипа де Нері“. Студентська католицька ліга в Японії не має ще постійного пресового органу, хоч не бракує проб, що ведуть до його створення. І так видано 6 чисел часопису „Гікарі“ (Світло) та один зшиток журналу „Каторікукенгін“ (Католицька студія).

Хроніка

— Звідомлення Ген. Інституту К. А. за перший рік праці (1934.) передав президент Г. І. К. А. всім Преосв. Єпископам Ординаріям на окремих авдієнціях у Львові, Станіславові і Перемишлі. Разом зо звідомленням передано статuti шости головних Товариств, які після одобрення Впреосв. Єпископатом Провінції, стануть головними клітинами, виконуючими завдання К. А. Крім цього поладнано на авдієнці всі біжучі справи так, що робота Ген. Інституту в усіх ділянках праці буде далі ведена за відомом, волею і згодою всіх трьох Владик — Ординарів Гр.-кат. Галицької Провінції.

— Міжнародна вистава Католицької преси відбудеться у Ватикані на весну 1936 року. Ген. Інститут Католицької Акції навіявав уже контакт з комітетом Виставки, щоб уможливити й українській кат. пресі участь у цій імпрезі.

Дня 7. II. ц. р. скликав Г. І. К. А. конференцію всієї красної укр. католицької преси, яка односторонно вирішила, що всі укр. кат. видавництва цілого світу повинні організовано взяти участь у виставці з огляду на її величезне пропагандивне значіння. Всі кат. видавництва повинні в найкоротшому часі надіслати Ген. Інституту відповідь на отсей квестіонар, котрий тут поміщуємо, бо може не всі наші письма попали до рук адресатів. Отже:

- 1) Назва органу, рік і місце оснування,
- 2) Хто оснував (коротка історія в-ва),
- 3) Закладовий капітал,
- 4) Тираж кожного року,
- 5) Передплата,
- 6) Кошти видання в ост. трьох роках,
- 7) Обсяг поширення в світі,
- 8) Персонал,
- 9) Льокал, скількість убікацій,
- 10) Відсоток світських і духовних читачів.

Апостольство Хорих, основане в 1925 р. о. Вілянборгом у Голляндії, завели в Польщі в 1929 році зі секретаріатом у Львові як централею для римо-католиків у цілій державі. Польські єпископи разом з 410 єпископами інших країв звернулися з просьбою до Св. Отця Пія XI, щоб затвердив той новий рід апостольства для цілого світу. В червні 1934 р. Св. Отець видав декрет, котрим затвердив Ап. Хорих. як ріа unіо з тим, що централа його (prima primaria) буде в Голляндії, а до неї належатимуть секретаріати окремих народів. Сьогорічні р.-кат. Свята Рощества Христового відбулися в Польщі під знаком „свята недужих“. (За Кат. Аг. Пресовою).

„День недужих“ у Львові. Дня 26. жовтня 1934 заходом секції опіки над хорими при Мар. Т-ві Пань відбувся у Львові День недужих. Того дня Преосв. Іван, львівський Єпископ-Помічник, відправив в наміренню недужих Архієрейську Службу Божу в церкві Успення П. Б. Завдяки тому багато наших недужих могли вислухати Служби Божої, висповідатися та запричащатися. Того роду добре діло повинно в нас прийнятися особливо з хвилею утворення і в нас Апостольства Хорих.

— Дискусійний вечір на тему „Українська дійсність і католицьке жіноцтво“ улаштував Ген. Інститут К. А. в дні 25. II. 1935., запрошуючи на нього представництво українського католицького жіноцтва м. Львова. Після реферату президента Г. І. К. А. розвинулася цікава й дуже річева дискусія на тему сучасних завдань католицького жіноцтва.

— Прохання до Впр. ОО. Парохів. Ген. Інститут К. А. звертається до всіх Впр. ОО. Парохів, катехитів і взагалі до всіх, кому розвиток Кат. Акції лежить на серці, з гарячим проханням надсилати точні адреси всіх визначніших католиків

(чок) своєї парохії, щоб дати змогу Ген. Інституту вложити повний адресар тих людей, з котрими можна навязати контакт і при їх допомозі ширити ідею Католицької Акції. Справа незвичайно важна, тому дуже просимо негайно відгукнутися на наш запит.

— Справа передплати „Католицької Акції“. Ген. Інститут К. А. прохає здержатися з висилкою належності за одержані числа „К. А.“, бо в черговому числі подається до загального відома спосіб технічного переведення надсилки грошей.

Для орієнтації подаємо, що річна передплата не буде вищою, як 2 зл., з тим, що обем „К. А.“ буде збільшений до 32-сторінкового зшитка.

— Стаття Арамиса про злі і добрі книжки, друкована в нашій журналі, викликала живий відгомін у громадстві і пресі. Після закінчення її друку Редакція подасть свої кінцеві завваги й висновок.

— Рецензії з надісланих книжок і список надісланих журналів відкладаємо з причини нестачі місця до чергового числа.

Арамис

Що католикові читати?

(Продовження).

м	<i>Левинський Іван Нечуй:</i> Баба Параска	д	—	Ганя	0·90 зл.
		д	—	Криваві сліди	4— зл.
с	—	м	<i>Лейкін:</i>	В країні помаранч	2— зл.
м	—	с	<i>Лесков:</i>	Вибрані твори	
м	—	д	<i>Лімониченко В.:</i>	Дзвонять дзвони	
м	—				2— зл.
м	—	м	—	З війни	0·30 зл.
м	—	м	—	Клонюсь	2— зл.
м	—	м	—	Хуртовина	0·60 зл.
м	—	с	<i>Лісовий П.:</i>	Микола Ярош	
м	—	с	—	Нетри села	
м	—	с	Літературні пародії (впорядкував В. Атаманюк)		
с	—	м	<i>Ліпа Іван:</i>	Тихе слово	4— зл.
		м	<i>Ліпа Юрій:</i>	Козаки в Московії	3·75 зл.
м	—	с	<i>Литвинов П.:</i>	Ураган	
м	—	с	<i>Ложкін Я.:</i>	Віч на віч	
м	<i>Левинський Модест:</i>	з	<i>Лондон Джек:</i>	Багряна чума	
	Казенні діти	с	—	Далека країна	
м	—	з	—	Застрайкував	
м	—	с	—	Любов до життя	
м	—	с	—	Мапуїв будинок	
м	<i>Леонтович В.:</i>	м	—	Оповідання південного моря	
м	—				12·25 зл.
м	—	с	—	Твори. Повна збірка, 17 томів	
м	—	с	<i>Лопушанський В.:</i>	Гомін душі	
м	<i>Лепкий Богдан:</i>	с	—	Перемога, 2 томи	
	Веселка вад пустарем	с	—	У споконвічному вирі	
м	—	д	<i>Лотоцький Антін:</i>	Борці за Церкву, 2 томи	4— зл.
м	—	д	—	Було колиє на Україні	
м	—	д	—	Ведмедівська попівна	0·40 зл.
м	—	д	—	Відкриття Канади	0·50 зл.
м	—	д	—	Вільгельм Тель	0·70 зл.
м	—	д	—	Езоп	0·60 зл.
м	—	д	—	За волю Ірляндії	4— зл.
с	—	д	—	Кореанські казки	0·50 зл.
с	—	д	—	Кужіль і меч	4— зл.
и	—	д	—	Історичні оповідання	0·60 зл.
и	—	д	—	Цікаві оповідання	
и	—	д	—	Лицар Добриня	0·40 зл.
и	—	д	—	Лицар в чорнім оксаміті	
и	—	д	—		4— зл.
и	—	м	—	Наїзд Обрів	2— зл.
и	<i>Лещук О.:</i>				
и	Ждала, ждала козака				1— зл.

д	—	Перша проща	0'60 зл.	д	<i>Матисен В.</i> : Зачарований годинник	0'50 зл.
д	—	Покотигорошок	1— зл.	м	<i>Матій-Мельник М.</i> : За рідне гніздо	0'60 зл.
д	—	Пригоди Лиса Микити	1'50 зл.	м	—	На чорній дорозі 3— зл.
м	—	Смертне зілля	0'40 зл.	м	<i>Мельник Ів.</i> : На Камчатку, 2 т.	2'50 зл.
м	—	Три побратими	0'60 зл.	с	<i>Меріме Проспер</i> : Блакитна кімната	
м	—	Японські казки	0'40 зл.	с	—	Кармен
д	<i>Лотоцький Лев</i> : Сила молитви	0'40 зл.	с	—	Коломба	
м	<i>Лотоцький Олександр</i> : Сторінки минулого, 3 томи		с	<i>Меріям</i> : Чорний сніг		
с	<i>Лукіянович Д.</i> : Від кривди		м	—	Вечірні смутки 1— зл.	
с	—	Гість із Запорожя		с	<i>Мешко Ф.</i> : Нагула	
м	—	Я з більшістю	1'80 зл.	д	<i>Мешлер М.</i> : Божественний Спаситель.	
м	<i>Лукіянович Нарциз</i> : Олег Віщий				нарис життя 4— зл.	
с	<i>Луцький О.</i> : З моїх днів		д	—	Життя Пред. Д. М. 1— зл.	
с	<i>Любченко Арк.</i> : Буремна путь		д	—	Життя св. Йосифа 0'90 зл.	
с	—	Вона		с	<i>Микитенко І</i> : Вуркагани	
с	—	Кукіль		с	<i>Микола з Жовкви</i> : Мітломахи	
д	<i>Ляберлеф Сельма</i> : Різдвяна ніч	0'30 зл.	с	<i>Мирийн Панас</i> : Лихі люди		
д	—	Легенди	1— зл.	с	—	Лихий попутав
д	—	Різдвяні рожі	0'50 зл.	с	—	Лихо давнє й сьогочаснє
д	—	Хустина Вероніки	1— зл.	с	—	Лови
м	—	Королева Півночі	2'50 зл.	м	—	Серед степів 0'90 зл.
с	<i>Маср Ф. К.</i> : Амулет		м	—	Морозенко 0'80 зл.	
д	<i>Май Карло</i> : Воскресення	0'60 зл.	с	—	Твори (вид. большев.) 6 томів	
д	—	Сердешна мати	0'50 зл.	с	—	Хіба ревуть воли, як ясла повні
м	<i>Майн-Рід</i> : Верхівець без голови	7'20 зл.	с	—	Як ведеться, так і живеться	
с	—	Опселе, ватажок Семілоїв		з	<i>Михайличенко Гнат</i> : Твори	
с	—	Пригоди юнги Віллі		д	"Місіонар" із років 1908, 1911, 1913,	
с	—	Повзуни по скелях			1916, 1920, 1925, 1928, 1929, 1930, 1931,	
с	—	У затопленім лісі			1932, 1933 по 2— зл.	
з	<i>Майрінк Г.</i> : Гоєм		д	<i>Міллер</i> : Молодість славних людей		
з	<i>Майєвський М.</i> : Ніч				4— зл.	
з	<i>Маївка Ст.</i> : В наші дні		м	<i>Містраль Ф.</i> : Спогади й оповідання		
м	<i>Маковей Осип</i> : Залісся	4'50 зл.			2'70 зл.	
с	—	Клопоти Савчихи		д	<i>Моисевич Б.</i> : Спомини з 1918 р.	4— зл.
д	—	Прижмуреним оком	3— зл.	д	—	Чорні Запорожці 4— зл.
д	—	Ярошенко	4'50 зл.	з	<i>Мопсан Л. і, де</i> : злі всі книжки	
д	<i>Маковський В.</i> : Вістун з того світу	2— зл.	з	<i>Мордовець Д.</i> : Гайдамаки, 2 томи		
д	—	Андрей на засланні	0'80 зл.	с	—	Дві долі
д	—	Талергоф	3— зл.	с	—	Гетьман Мазепа, 2 томи
с	<i>Макогон Дмитро</i> : По наших селах		с	—	Гетьман Петро Сагайдачний	
с	—	Проти філі		с	<i>Мультипумлі</i> : Саїд та Аїнда	
с	—	Учительські гаразди		с	<i>Моссе А. де</i> : Тіціянів син	
м	<i>Максимчук І.</i> : Кожухів	2'50 зл.	с	<i>Наживін Н.</i> : Незадачливий їздець		
д	<i>Мальо</i> : Без родини	0'80 зл.	м	<i>Назарук О.</i> : Над Золотою Липою		
м	<i>Мамін-Сібір'як</i> : Поганий день	0'55 зл.			1— зл.	
м	—	Пригоди статечної миші	0'55 зл.	д	—	Вчасна весна в північній Альберті 0'50 зл.
м	—	Старий воробець	0'55 зл.	д	—	Галицька делегація в Римі 1'80 зл.
м	—	Три оповідання	1'35 зл.	д	—	Венеція 3— зл.
с	<i>Мандицьевський Евген</i> : В ярі		д	—	На Спокійнім Океані 0'40 зл.	
с	—	Судьба		д	—	Роксоляна 12— зл.
д	<i>Марисюк М.</i> : До Люрду	1— зл.	с	<i>Наріжний</i> : Бурсак, 2 томи		
д	<i>Маркович Дмитро</i> : На вовчому хуторі		м	"На руїнах"	0'60 зл.	
з	—	По степах і хуторах	12'60 зл.	м	"На ріках вавилонських"	0'60 зл.
з	<i>Мартович Лесь</i> : злі всі книжки		д	Найкрасші байки і казки	0'90 зл.	
с	<i>Масарик Т. Г.</i> : Світова революція,				(Докінчення буде).	
с	<i>Матвій-Сібір'як</i> : Втеча					

Виходить що три місяці. — Видається за відомом і благословенням церковної Влади
Видає і Редагує: Ген. Інст. Кат. Акції. Львів, Романовича 10. II.